

Наші діти – діти Божі

Преп. К. Бауман

«... бо таких Царство Боже!» Марка 10:14в

Дуже багато часу в нас як батьків забирають наші діти: вони займають центральне, вельми важливе місце у нашому щоденному житті. Ми зав'язуємо їхні шнурки, витираємо їхні сльози, сидимо з ними за столом, читаємо їм оповідання. Ми відправляємо їх до школи, лагодимо їхній порваний одяг, допомагаємо їм із домашніми завданнями, слухаємо їхні розповіді, бажаємо їм доброї ночі. Ми навчаємо їх боротися за свої права, радіємо з ними, коли вони сповідують свою віру, хватаємося за серце, коли вони роблять свої перші кроки на роботі, заспокоюємо їхні розбиті серця після невдалих романтичних стосунків. І коли вони одружуються, складнощі залишаються (вже на іншому рівні), і весь цей цікавий процес починається і з наступним поколінням. Діти забирають дуже багато нашого часу.

У цій статті я хочу продемонструвати, що діти, які довірені нам під нашу опіку, є спадкоємцями Божого царства; Бог проголошував цих дітей Своїми у Своему завіті благодаті, так що усі Його обітниці в Ісусі Христі є для них чинними. Ця царська причетність означає, що кожен з наших дітей є надзвичайно важливим для Бога. Ця причетність в свою чергу впливає, а то й навіть «диктує», як нам ставитися до наших нащадків.

Стаття складається з трьох частин. Перший розділ переносить читача на місце дійства, до стародавнього Ізраїлю, коли учні Ісуса намагалися зберегти свого Вчителя від сусідських дітей. У другому розділі є прагнення пояснити, чому Ісус був настільки обурений намаганням Своїх учнів не допустити до Нього дітей. Останній розділ є спробою висвітлити наслідки таких дій.

Місце дії – Ізраїль

Випадок, що стався у Палестині багато років тому, добре нам відомий, тому нам легко уявити його в своїх думках. Ісус дуже зайнятий – зайнятий, як завжди, навчанням народу (див. Мр. 10:1), виконуючи саме те, для чого Він прийшов. У час найбільшої зайнятості чимала кількість батьків наближається до Нього разом із своєю малечею. Їхнім наміром було, щоб Ісус доторкнувся до їхніх дітей (в. 13). Чи не торкався Ісус у попередні дні або тижні багатьох хворих, і чи не зціляв Він їх? Чи не бажав тоді кожен, щоб Ісус доторкнувся до їхнього новонародженого, немовляти, дошкільняти, до їхнього сина або доньки? Проблем виховання є безліч, а отримати дотик від цього видатного Рабина – що могло бути кращим для дитини?

Але учні кажуть: «Ні». В той час як батьки прагнуть дістатися Ісуса, дванадцяттеро своєю мудрістю перекидають їм шлях. Чи вважали вони, що Ісус настільки зайнятий, що не потрібно дошкуляти Йому малими дітьми? Якою б не була причина, батьки могли повертатися додому із своєю малечею, не отримавши бажаного дотику.

Ісус бачить, що відбувається. У нашому перекладі сказано, що «побачивши це, Ісус був дуже незадоволений». Цей переклад дуже м'який. Слово, що використано для описання реакції Ісуса, в усьому Писанні застосовується для описання люті. Ісус був розгніваний на Своїх учнів, Він був незадоволений їхньою поведінкою. Він недвозначно сказав їм: *«Пустіть*

діток до Мене приходити, і не боронить їм». Потім Ісус садить дітей до Себе на коліна, одного за одним, і благословляє кожного, покладаючи на них Свої руки. Ми розуміємо: батьки пішли додому задоволеними, в той час як учні могли загоювати свої рани.

Питання, що повстає перед нами, є таким: чому Ісус був настільки розгніваний поведінкою учнів? Чи не робили дванадцятьоро якнайкраще, щоб допомогти своєму Вчителю? Хіба ж навчання народу не є більш важливим завданням, аніж доторкнутися до немовлят? Чи немає у їхньому бажанні Ісусового дотику чогось містичного, якогось марновірства?

Ісус пояснює, чому Він був розгніваний. Ось Він каже: «бо таких Царство Боже!». Ось чому Він був розгніваний на учнів: «бо таких Царство Боже!», а учням слід було б про це знати.

Діти як приклад?

Що мається на увазі під цим реченням? Деякі коментатори кажуть, що Ісус посилається тут на дитячу невинність та простоту. Тобто Ісус, як говорять ці коментатори, навчає Своїх учнів, що лише ті, хто подібні до дітей, можуть увійти у Царство Небесне. Ті ж, хто бажає своїми зусиллями увійти у Царство Небесне, не зможуть туди потрапити, як і ті, хто сприймає його неохоче. Потрібно бути подібним до дітей, з порожніми руками, готовими приймати безкоштовні запрошення – чи не такими і є діти?! Далі, вірш 15 так і потрібно розуміти: «Хто не прийме Царство Бога із невинністю, готовністю та вірою дітей, той не може увійти в нього». Отже, учням слід допустити дітей до Ісуса, тому що ставлення дітей до прийняття є добрим прикладом для дорослих.

Це є дійсно правдою, що жодна людина не отримає спасіння, якщо вона має намір його заслужити. Нам потрібно стати з порожніми руками перед Божим тронem й бути готовими просто прийняти. Але чи саме в цьому полягає вчення цього уривку? Я так не вважаю з наступних причин:

1. Чи виправдовує цей урок Його «велике незадоволення», Його вибух гніву на адресу учнів за їхню поведінку? Я не можу цього побачити.
2. Говорячи ще конкретніше: під «малими дітьми», згаданими у цьому уривку, маються на увазі діти у будь-якому віці від немовлят до, скажімо, років дванадцяти. Такі малі діти, незважаючи на вік, не є зовсім невинними та довірливими. У Пс. 50 Давид каже, що він «народжений у беззаконні, й у гріху мати [його] зачала» його (вірш 5). У Пс. 57 рід людський описаний як такий, що «з утроби ще матерньої заблудилися неправдомовці» (вірш 3). Вчення про людську зіпсованість стосується не лише для дорослих: кожна дитина від самого свого зачаття є злою, зіпсованою, абсолютно позбавленою невинності та святості. Наш досвід підказує нам те саме. Навіть малі діти є себелюбні, з великим «его». Немовля отримує всю увагу від матері і бажає її цілковитої уваги; коли виникає конкуренція у домі з появою ще однієї дитини, старші діти можуть не приймати свого молодшого брата або сестру: «Малий, іди геть!». Ми вважаємо це милим, але в дійсності то є доказом явного егоїзму та гріховності.

Бути подібними до дітей, для того щоб прийняти Царство Боже? Ні, шановний читачу, Писання не представляє дитину невинною істотою в якості прикладу. Форма хрещення дітей добре це висловлює: «Ми та наші діти є зачатими та народженими у гріху і тому за природою ми є дітьми гніву, так що ми не можемо увійти у Царство Боже до тих пір, поки не станемо народженими згори».

3. Далі, нам потрібно уважно читати, про що говорить уривок. Він не говорить, що Царство Бога належить дорослим, що подібні до дітей. Ісус говорить, Що Царство Боже є [для] «таких» самих дітей. Тобто самі діти є володарями цього Царства: воно є їхнє. Це й є метою Ісуса, коли Він звертається до дванадцятьох учнів, що стоять навколо Нього (і батьки дітей можуть все це чути!): Ісус говорить учням, що усі ці справжні діти, що стоять навколо разом із своїми батьками, володіють Царством Божим, воно є їхнім. Хоча й грішні, хоча й зачаті та народжені у гріху та потерпають від усякого роду страждань, навіть аж до засудження, ці малі діти навколо є володарями Царства Божого. Це є очевидне значення слів, використаних Ісусом.

Мій висновок: з цього уривка ми бачимо, що ціль Ісуса не в тому, щоб учні розуміли подібність до дітей як приклад, який дорослі мають наслідувати, щоб увійти в Царство Небесне. Натомість, метою Ісуса було вказати на те, що саме ці діти, що стоять тут і там разом із своїми матерями, є спадкоємцями Царства Божого. Їхня причетність була настільки для Нього очевидною, що Він розлютився на Своїх учнів, тому що вони не брали до уваги цю дійсність.

Звідки Ісус знав про це?

«Бо таких Царство Боже», – сказав Ісус до учнів. Звідки Ісус це взяв? Чому Ісус міг так категорично стверджувати про цих дітей, що «їхнє» є Царство Боже?

Як виявляється, Ісус просто прийняв за чисту правду те, що Господь відкрив у Старому Заповіті про дітей в Ізраїлі. Увага: Ісус не говорить, що всі діти є володарями Божого Царства. Він говорить про ту особливу групу, яка приведена до Нього, щоб отримати Його дотик. Це були діти Ізраїлю, тобто особи, які завдяки походженню отримали від Бога місце в Його вічному завіті благодаті.

Неправда те, що Бог має слабкість до дітей як таких. Під час потопу загинув увесь людський рід, окрім восьми дорослих у ковчегу. Весь людський рід, що об'єднував літніх та сильних, включав у себе також і щойно народжених немовлят та дітей, що тільки-но вчилися ходити. Народу Ізраїлю було заповідано, коли вони входили в Землю Обітовану, вбивати усіх мешканців – не лише літніх та сильних, але також і щойно народжених немовлят та дітей, що тільки-но вчилися ходити (див. Повт. 7:2, 20:17). Не є правдою те, що «Ісус любить усіх маленьких дітей на світі». Така маленька пісенька є відвертою брехнею.

Завіт

Хоча дійсно, правдою є те, що Ісус любить віруючих, які довіряють Йому, і любить також родини, дітей віруючих. Під час потопу суверенний Бог був задоволений тим, що врятувався не лише віруючий Ной, але також і його сім'я, у тому числі жінка, сини та невістки (Бут. 6:17). Ця любов до сім'ї «віруючих та їхніх дітей» закріплена Богом в обіцянці, яку він дав Аврааму в Бут. 17: «Я встановлю Мій завіт між Мною і тобою та твоїми нащадками після тебе в їхніх поколіннях, оскільки завіт є вічний, що буду Богом для тебе та твоїх нащадків після тебе» (в. 7).

Діти віруючих об'явлені Богом як Його особлива власність. У Божому завіті з Авраамом Бог обіцяв, що Він буде Богом Авраама, і в контексті Божого об'явлення в завіті ця обіцянка означає ніщо інше, як те, що Бог укладає певну угоду між Собою та Авраамом, за якою Він буде Богом Авраама назавжди, що Бог дбатиме про Авраама, прощатиме його гріхи, буде примирювати його із Собою, і що Бог буде завжди його другом. Однак, ця чудова обіцянка

була дана не тільки одній людині – Аврааму; вона мала ту ж силу й для дітей Авраама! І хоча тоді ще у Авраама не було власних дітей, Бог вже пообіцяв, що будь-яка дитина, яка одного дня народиться цьому чоловіку, стане володарем Царства Небесного, і Бог буде його Богом. Бог дарує зв'язок вічної благодаті Аврааму та його дітям!

Звільняючи народ із єгипетського рабства, Бог звільнив не лише дорослих або побожних: Бог, у вірності до обітниці, яку Він дав отцю Аврааму, вивів із неволі Свій народ, однаково як старших, так і молодших. Коли Бог укладав Свій завіт з Ізраїлем на горі Синай, Він робив особливе нагадування про дітей Ізраїлю: «Я, – каже Господь, – є Бог ревнивий, що оглядаю беззаконня батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене, і чиню милість тисячам поколінь тих, хто любить Мене, і хто держиться Моїх заповідей» (Вих. 20:5-6).

Такою є обітниця: у незліченних поколіннях вірних Бог благословлятиме дітей.

Отже, коли пророк Ісая мав провіщати про прийдешнього Месію, він зробив це так: «Він пастиме отару Свою як пастух, Він збере ягнята на Свої руки, Він носить їх на Своїх грудях, і ніжно провадить тих, хто із малими» (Іс. 40:11).

Малюки, ягнята, є такими цінними для Бога, що Месія «носитиме їх на грудях Своїх». Ці малюки, згідно з Божим суверенним рішенням, є спадкоємцями Божої обітниці життя та благодаті, прощення та милосердя навіки. Так оповідав Старий Заповіт.

Чи повинні в такому разі учні відсилати геть малюків, яких приносять до Ісуса? Тому стає зрозумілим, чому Ісус був розлючений зухвальством дванадцятьох. Хіба ж вони не читали Писань? Хіба ж вони не знали із самого Слова Божого, що Бог думає про Своїх дітей завіту? В Біблії цілком ясно сказано: таких є Царство Боже! І що ж, відправити їх геть? Відмовити їм у доступі до Спасителя світу? Ні, тисячу разів НІ! Боже об'явлення зроблено надзвичайно ясно, що ті малюки, яких Бог у мудрості Своїй довірив віруючим батькам, є цінними, дуже цінними для Бога. Бог послав Свого єдинородного Сина в світ не тільки для тих, що вже змужніли, для дорослих, які вже можуть міркувати; Бог послав Свого єдинородного Сина в світ й для спасіння малюків. Їхнє є Царство Небесне! Цієї істини навчав Старий Заповіт, і тому над нею учні будуть працювати, будуть її приймати та її вірити. І тому, пустіть дітей прийти до Ісуса! *«...бо таких Царство Боже!»*.

Новий Заповіт не відрізняється

Те, що Новий Заповіт має справу з тими самими принципами, є очевидним із багатьох уривків новозавітних текстів. У День П'ятидесятниці Петро звернувся до великого натовпу людей, які нещодавно розіп'яли Ісуса та викрикували, що Його кров «нехай буде на нас та на наших дітях» (Мт. 27:25). Ось що Петро сказав натовпу: «Покайтеся, і нехай кожен з вас буде охрещений в ім'я Ісуса Христа для прощення гріхів; і ви приймете дар Святого Духа» (Дії 2:38).

А чому Петро був таким впевненим в тому, що цей натовп грішників може бути прощеним, може прийняти Святого Духа? Тому що, як каже Петро: «Бо для вас ця обітниця». Яка обітниця? Та сама, що записана в книзі Буття, розділ 17, що Бог буде Богом для віруючих. Але, додає він, ця обітниця не лише для дорослих, вона дана також «і для ваших дітей, і для всіх, що далеко знаходяться, кого б тільки покликав Господь, Бог наш» (Дії 2:39). Ось що записано в Буття, 17: «І Я складу заповіта Свого поміж Мною та поміж тобою, і поміж твоїм потомством по тобі на їхні покоління на вічний заповіт, що буду Я Богом для тебе й для нащадків твоїх по тобі» (в. 7).

Петро бере принцип Старого Заповіту і використовує його у диспенсації Нового Заповіту: Божий завіт укладений з віруючими та з їхнім потомством.

Через те, що принцип Буття, 17 є дійсним у новозавітній час, апостол Павло говорить до святих у Коринті, що діти віруючих батьків «є святі» (1 Кор. 7:14). І коли тюремний охоронець у Филипах після землетрусу запитав апостолів, що він має робити, Павло відповів йому так: «Віруй в Господа Ісуса Христа, і будеш спасенний, ти і твої сімейні» (Дії 16:31).

Знову, коли Корнилію було сказано ангелом послати за Петром, його було запевнено, що Петро буде говорити слова, «якими ти і всі твої сімейні спасенні будуть» (Дії 11:14). Лідія повірила проповіді апостола Павла, і в результаті «охристилася вона й її дім» (Дії 16:14). Раз у раз Писання Нового Заповіту підтверджує принцип Старого Заповіту: діти віруючих, незалежно від віку, є цінними для Бога й об'явлені Богом як ті, що належать Йому.

Відповідно до цього одкровення Божого в Писанні, родоначальники Дортського Синоду зробили наступне визнання: «Ми повинні приймати рішення щодо волі Божої на підставі Його Слова, яке декларує, що діти віруючих є святими, але не за природою, а внаслідок завіту благодаті, в який вони включені із їхніми батьками. Отже, батькам, що бояться Бога, не слід мати сумнівів щодо обрання та спасіння їхніх дітей, яких Бог покликав із цього життя немовлятами» (Канони Дортського Синоду, розд. 1, арт. 17, п. 539).

Це слова, дорогий читачу, із нашого власного віровизнання. Тут ви і я повторюємо слова Ісуса, які знаходяться в тексті: «... бо таких Царство Боже». Кожна дитина, що зачата в лоні віруючої людини, є дитям Божим! Ні викидень, ні фізична вада, ні своєчасне народження, ні хвороба не можуть змінити цієї дійсності: «... бо таких Царство Боже».

Отже, неправда те, що нашим дітям потрібно зробити визнання віри, перед тим як можна буде сказати, що вони належать Христу, перед тим як можна буде сказати, що вони є володарями Царства Божого. Це Царство вже належить їм, тому що так сказав Бог.

Звичайно ж, тих малюків потрібно навчити, Хто є їхній Бог і Отець. Але неправда те, що вони в дійсності ще не належать Богові, або належать Богові у меншому значенні, до того дня, поки вони насправді самі увірують в Господа та сповідають свою віру. Із слів Дня Господнього 27-го: «Немовлята так само, як і дорослі, належать до Божого завіту».

Висновки

Ісус був розгніваний на Своїх учнів, коли вони не змогли зрозуміти та застосувати простого та очевидного вчення Святого Письма. Давайте ж ми із свого боку будемо цінувати ту славну ідентичність, яку Бог у Своєму милосерді дарував нашим дітям! І на цій підставі давайте ставитися до них як до дітей Божих.

Плід, що в утробі, немовля у колисці, дитина у дитячому манежі, школяр, підліток – усі наші діти, «незалежно від отриманих здібностей», є дітьми Божими за завітом. Словами Ісуса: «бо таких Царство Боже» для них обіцяні усі Божі багатства. Якими ж багатими, якими надзвичайно багатими є ці малюки!

То ж нам, батькам, дозволено говорити їм про це! Я не можу уявити більш славного завдання!

Посилання

1. В інших місцях тільки в Мт.20:24, 21:15, 26:8, Мр.10:41, 14:4, Лк.13:14. Тут є лише єдиний уривок, де це слово віднесено до Ісуса (назад)
2. Наприклад: Лейн та Хендріксен.
3. Див. Лк.1:59 (немовля Іван при обрізанні) та Мр.5:39 (хвора дванадцятирічна донька начальника синагоги) (назад)
4. M. van Veelen, «Als een Kind», in Pro Ministerio, A.2, стор. 345 (назад)
5. Це питання добре доведено Джоном Мюрреєм, Християнське хрещення, (Phillipsburg: Presbyterian & Reformed, 1980), стор. 60. (назад)
6. Наступним аргументом я завдячую праці Едварда Н. Гросса «Чи підуть мої діти на Небо?» (Will my Children go to Heaven?) (Phillipsburg: Presbyterian & Reformed, 1995), стор. 19-41. (назад)
7. Перша молитва у «Формі хрещення дітей» згадує це питання (назад).
8. Див. також Крисп (Дії 18:8), Степан (1 Кор. 1:16), Онисифор (2 Тим. 1:16, 4:19) (назад).
9. Що стосується в.15: «Поправді кажу вам: Хто Божого Царства не прийме, немов те дитя, той у нього не ввійде». Коментатори знов наголошують ставлення до дітей: пасивне прийняття. Цього разу це буде справедливим – у значенні успадкування. Важливу істину тут стверджує Ісус, що жодна людина не може нічого додати до власного спасіння; Бог дає Свою обітницю віруючим та їхньому потомству, навіть ще не народженому. Без нашого прохання, без нашого дозволу Бог дає обітницю відкуплення. Той факт, що малюки є спадкоємцями Царства, підкреслює це вчення. Щоб дорослому отримати спасіння, він повинен бути таким же відкритим, «порожнім» перед Богом, як дитина – чи ще ненароджена, чи щойно народжена, чи немовля.